

som om det bare var os om at gøre at vinde Tid: Hvis vi havde haft den Mening, at der ikke var nogen Mulighed for, at det kunde hjælpe, saa maatte vi jo dog have været ganske afsindige for at give Tilslutning til det, der skete. Nej, naar vi gav vor Tilslutning, var det selvfølgelig, fordi vi, saaledes som Forholdene den Gang laa, og efter den meget korte Overvejelse, der havde været, og som ikke tillod nogen yderligere Undersøgelse, maatte give Nationalbanken Ret i, at der vel var en Mulighed for, at dette vilde kunne hjælpe, og at Land og Folk kunde spares for den forfærdelige Katastrofe, der nu er kommet til Trods for, at der har været mere Tid til at forberede Sindene, og der, for at bruge det Udtryk, jeg brugte i Folketinget, snarere nu end den Gang er den psykologiske Mulighed for at faa tilvejebragt en Hjælpeaktion som den, der nu er tilvejebragt. Det var der den Gang ikke mindste Tale om. Men jeg gentager: hvis man ikke troede, at det kunde hjælpe, hvis man ikke troede, at man ad den Vej kunde komme over det, vilde det have været afsindigt at være med dertil. Det vilde have været afsindigt af Nationalbanken, det vilde maaske have været det mindst lige saa meget af de to Ministre. Altsaa, vi troede det. Men naturligtvis var Sagen i sig selv saa tvivlsom, at vi ikke kunde undlade ogsaa at tænke os den Mulighed, og maaske ikke helt fjerne Mulighed, at det mislykkedes. Her var det imidlertid, jeg ræsonnerer saaledes — hvad det ærede Medlem refererede paa en fuldkommen vildledende Maade —, at selv om denne Aktion skulde mislykkes, vilde der dog blive nogen Tid til Forberedelse af Sindene og til at søge at muliggøre en Ordning, som kunde tage det op med det store Sammenbrud. Det er ogsaa det, der er sket.

Hvad Hemmeligholdelsen af Bankinspektørens Indberetning angaar, da var denne i sig selv en yderst fortrolig Indberetning — det ligger i selve Loven, at den er det —, og desuden var det, hvis denne Hjælpeaktion skulde føre til Maalet, ganske nødvendigt, at Offentligheden ikke fik nogen som helst Kundskab om Indberetningen. Derfor tog Nationalbanken ogsaa meget følgerigtigt det Løfte, at den ikke maatte komme ud over den Kreds, der forhandlede den Aften.

Saaledes hænger denne Sag sammen, og det er jo en Klogskab og en Retfærdighed, som er at faa for saare billigt Køb, den, der blev udviklet til Eksempel af den ærede Ordfører for det radikale

Parti, naar man nu med Viden om, at det hele er mislykkedes, fremstiller det, som den Gang skete, som enten en Taabelighed eller noget, der maaske er værre end det. Det er at faa til billigt Køb nu. Men for os var det ikke saa billigt et Køb den Nat, da vi, tyngede af den stærkeste Følelse af Ansvar, maatte tage en Beslutning, som jeg, staaende overfor en lignende Situation igen, paa ny vilde tage, fordi det, som Sagerne laa, var den sikre Ødelæggelse at lade Landmandsbanken springe i Luften paa det Tidspunkt, da der ikke var tilstrækkelig Forberedelse, hverken psykologisk eller reelt, til at stille noget op for at redde Landet for denne uhyre Ulykke. Naar der da var en Mulighed for at redde det ved de Midler, som Nationalbanken tilbød, saa mener jeg, man maatte gribe den, og hvis Regeringen den Gang var kommet og havde lagt Bankinspektørens Indberetning paa Rigsdagens Bord og sagt: Nu er Landmandsbanken færdig, nu maa vi se, hvordan Stumperne kan reddes, og det saa samtidig var blevet bekendt, at Nationalbanken den Aften, Afgørelsen skulde træffes, havde ment det muligt at redde Banken ved de mildere Midler, men at det havde Regeringens Medlemmer ikke villet gaa ind paa — saa ved jeg nok, hvor vi havde fundet den strengeste og ubarmhertigste Kritiker.

Brandes: Jeg vil først gøre opmærksom paa, at det er oplyst, at der ikke er sket nogen som helst Forandring med Landmandsbanken i Retning af yderligere Tab eller anden Vurdering af den fra Juli indtil nu. Nu lægges Bankinspektørens Opgørelse til Grund. Den højtærede Handelsminister havde noget imod, at jeg brugte Ordet „Opgørelse“. Jeg vil gøre opmærksom paa, at det er brugt officielt, og Statsministeren brugte det ogsaa i dette Øjeblik. Den højtærede Handelsminister vilde foretrække „Undersøgelse“. I Virkeligheden er dette dog kun en Strid om Ord. Der var en Opgørelse — som den højtærede Bankinspektør, da han er Medlem af dette Ting, selv kan staa inde for her og staa inde for —, som gik ud paa, at der var saa store Tab, at Konsekvensen maatte være, at Banken var insolvent. Den højtærede Statsminister siger med megen Patos, at han den Gang maatte handle, som han gjorde, fordi Landmandsbanken truede med at lukke den næste Dag. Jeg gad dog vide, om Landmandsbanken havde opretholdt denne Trusel (*Statsministeren* [N. Neergaard]: Ja, det var vi alle overbevist om!). Hvis den